

Nr 105.

Av herr **Jacobson** i Vilhelmina, om utredning rörande skyldigheten för arrendatorerna att erlægga brandförsäkringsavgifterna å kronan tillhöriga byggnader å de norrländska kronoparkerna.

I egnahemsstyrelsens utlåtande med förslag till kungörelse angående upplåtande av kronotorp å vissa kronoparker m. m., som avgavs den 16 februari 1942 och vilket kom att ligga till grund för Kungl. Maj:ts proposition nr 138 vid 1943 års riksdag, framhölls rörande brandförsäkring av byggnaderna å kronotorp bl. a., att enligt de då gällande bestämmelserna ålåg det innehavare av kronotorp skyldighet att för kronans räkning ombesörja och utan avdrag å arrendet bekosta byggnadernas brandförsäkring till deras fulla värde under det att några bestämmelser om brandförsäkringsplikt icke förefunnes i fråga om kolonist.

Egnahemsstyrelsen ansåg att det skulle vara önskvärt, om kravet på kronotorpens brandförsäkring överflyttades på domänverket. Även ur domänverkets synpunkt skulle det såtillvida innebära en fördel, som övervakningen av att försäkringsplikten fullgöres härvid bortföle.

I den kungl. propositionen (138/1943) framhöll dåvarande departementschefen, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, följande: »Vad beträffar brandförsäkring av byggnaderna å kronotorp ha i yttranden från Sveriges kronotorpare- och kolonistförbund erinringar rests mot förslaget att det skall åligga kronotorparna att hålla byggnaderna försäkrade samt erlægga försäkringspremierna. Såsom i utredningen framhållits skulle det för domänverket vara en fördel, därest försäkringsskyldigheten icke pålades kronotorparna, med hänsyn till att domänverket under sådana förhållanden icke skulle behöva övervaka bestämmelsernas efterlevnad, vilket ofta torde medföra icke ringa besvär och tidsspillan för tjänstemännen. Inom finansdepartementet föreligger för närvarande ett förslag av innebörd att förbud mot försäkring av kronans egendom, däri inbegripen även utarrenderad egendom, skall meddelas. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan slutlig ståndpunkt tagits till nämnda förslag, meddela bestämmelser i här förevarande avseende. Skulle berörda förslag godtagas, bör uppenbarligen någon skyldighet i förutberörda hänseende icke åläggas kronotorparna. Vid bestämmandet av avgiften för upplåtelseorna bör emellertid under sådana förhållanden hänsyn tagas till att kronotorparna fritagas från skyldigheten att hålla byggnaderna försäkrade. Liksom hittills torde det böra åligga kronotorparna att anskaffa och underhålla erforderliga brandredskap.»

I det utkast till kungörelse, som fanns intaget i propositionen, hade § 13 följande lydelse:

»Det skall åligga kronotorparen att hålla erforderliga brandredskap.»

Ehuru riksdagen godtog departementschefens ståndpunkt i frågan inträffar dock det märkliga att när sedan den kungl. kungörelsen utfärdas (K. K. 532/1943) får nyssnämnda paragraf följande lydelse:

»Samtliga kronan tillhöriga åbyggnader å kronotorp skola genom kronotorparnas försorg för kronans räkning hållas brandförsäkrade till belopp, som jägmästaren bestämmer; ägande domänstyrelsen meddela föreskrift såväl om den anstalt, i vilken försäkringen må sökas, som ock, då anledning därtill förekommer, om brandförsäkringsbeloppet. Kronotorpare skall utan avdrag å den årliga avgiften gälda kostnaderna för försäkringen samt hålla föreskriven brandredskap. Vid brandskada skall brandskadeersättningen uppbäras av domänstyrelsen.»

Endera synes det utkast till den kungl. kungörelsen, som var intaget i propositionen av den 26 februari 1943, vara felaktigt eller också har departementschefen ändrat sin tidigare uppfattning i frågan under tiden fram till den 17 juni samma år vid utfärdandet av den kungl. kungörelsen 532/1943.

Det må vara härmed huru som helst, ett faktum är dock, att det löfte, som dåvarande departementschefen gav till representanter för Sveriges kronotorpare- och kolonistförbund i början av februari 1943 vid sammanträde i kanslihuset under hans ordförandeskap rörande brandförsäkringsavgifterna, icke infriats.

För de förutvarande kronotorparna, som tidigare varit vana att gälda försäkringsavgifterna, torde det icke innebära så stor överraskning. Annorlunda ställer det sig givetvis för de kolonister, som övergå enligt de nya bestämmelserna, vilka tidigare varit befriade från dessa avgifter men nu skola erlægga dylika.

Då det är ett synnerligen välbefogat och rättvist krav att ägaren av byggnaderna i fråga svarar för eventuella brandförsäkringsavgifter och icke arrendatorerna, tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en *skyndsam* utredning rörande skyldigheten för kronans arrendatorer att erlægga brandförsäkringsavgifterna å kronan tillhöriga byggnader å de norrländska kronoparkerna.

Stockholm den 17 januari 1947.

Uddo R. Jacobson.